

ยะลา

จัดทำโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1

คำว่า ยะลา มาจากภาษาพื้นเมืองเดิมว่า ยะลอ ซึ่งแปลว่า “แห” เพราะสถานที่ที่ตั้งเมืองเดิมคือ บ้านยะลอ มีภูเขารูปร่างคล้ายแหตั้งอยู่บริเวณนั้น เป็นที่ลุ่ม ชาวบ้านชอบทอดแหจับปลากันมาก ได้มีการย้ายที่ตั้งเมืองใหม่หลายครั้ง ในที่สุดมาอยู่ที่เมืองนิบง (นิบงแปลว่า ไม้หลาวชะโอน) จนถึงปัจจุบัน

จังหวัดยะลา แต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นเมืองขึ้นอยู่กับราชอาณาจักรไทยครั้งสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีในปี พ.ศ. 2310 หลังจากที่ถูกศรีอยุธยาเสียแก่พม่าแล้ว บรรดาหัวเมืองต่างๆ ในบริเวณแถบนี้ต่างก็ประกาศตัวเป็นอิสระ ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้รับสั่งให้กรมพระราชวังบวรสุริยนาท เสด็จยกทัพหลวงไปปราบ และตีเมืองปัตตานี ในปี พ.ศ. 2332 เมืองยะลาก็ยังเป็นท้องที่ในเมืองปัตตานี

ในปี พ.ศ. 2351 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกหัวเมืองปัตตานี เป็น 7 หัวเมือง คือ เมืองปัตตานี เมืองสายบุรี เมืองหนองจิก เมืองยะหริ่ง เมืองระแงะ เมืองรามัน และเมืองยะลา สำหรับเมืองยะลานั้น มีตัวนาลอ เป็นพระยาลอ

และได้มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าเมืองกันมาหลายครั้ง จังหวัดยะลาจึงเป็นจังหวัดฯ หนึ่งของประเทศไทยก่อนที่จะมีประกาศยุบเลิกมณฑล ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยระเบียบแห่งราชอาณาจักรสยามในปี พ.ศ. 2476

สภาพทางภูมิศาสตร์ จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 4,521 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ทางรถไฟ 1,055 กิโลเมตร ทางรถยนต์ 1,084 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อจังหวัดสงขลา ปัตตานี นราธิวาส และประเทศมาเลเซีย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่าไม้ พื้นที่ราบมีน้อย ยะลาแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอเบตง อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอรามัน อำเภอธารโต และกิ่งอำเภอคางปี

ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดยะลามี 2 ฤดูคือ ฤดูร้อน และฤดูฝน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยระหว่าง 21-27 องศาเซลเซียส ประชากรของจังหวัดยะลาส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อาชีพที่สำคัญได้แก่การทำสวนยาง การเพาะปลูกพืชไร่

ทรัพยากรที่สำคัญได้แก่ ยางพารา แร่ดีบุก และป่าไม้

การเดินทาง

ทางรถยนต์ ยะลาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามถนนเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ผ่านชุมพร-สุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช-สงขลา-ปัตตานี-ยะลา รวมระยะทาง 1,084 กิโลเมตร สำหรับบริการรถโดยสารประจำทางติดต่อได้ที่บริษัทขนส่ง จำกัด สถานีเดินรถภาคใต้ เปิดบริการเดินรถกรุงเทพฯ-ยะลา ทุกวัน วันละ 1 เที่ยว เวลา 18.30 น. (รถธรรมดา) และ 18.00 น. (รถปรับอากาศ) รายละเอียดติดต่อสอบถามได้ที่ โทร. 4345557-8 (รถธรรมดา) และ 4351199 (รถปรับอากาศ)

ทางรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยเปิดบริการเดินรถ กรุงเทพฯ-ยะลา ทุกวันทั้งรถด่วนและรถเร็ว รายละเอียดติดต่อสอบถามได้ที่หน่วยบริการเดินทาง โทร. 2237010, 2237020

ทางอากาศ บริษัทการบินไทยมีบริการเครื่องบินระหว่าง กรุงเทพฯ-ปัตตานี จากนั้นต้องไปต่อรถโดยสารปัตตานี-ยะลา ระยะทาง 35 กม. หรือใช้เครื่องบินระหว่าง กรุงเทพฯ-หาดใหญ่ ยะลาอยู่ห่างจากหาดใหญ่ 132 กิโลเมตร (ตามทางรถยนต์) จากหาดใหญ่-ยะลา สามารถเดินทางไปได้ทั้งทางรถไฟ รถประจำทาง รถแท็กซี่ (ไม่ปรับอากาศ) และรถตู้ปรับอากาศ ค่ารถประจำทาง คนละ 35 บาท ค่ารถแท็กซี่ 60 บาท และรถตู้ปรับอากาศ 80 บาท ควรอยู่บริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 และถนนซีอุทิศ ส่วนรถไฟ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สถานีรถไฟหาดใหญ่

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมือง

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง เป็นที่ตั้งของหลักเมืองจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใจกลางวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองให้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2505 ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมือง ซึ่งสร้างด้วยแกนไม้ชัยพฤกษ์สูง 50 เซนติเมตร วัดโดยรอบที่ฐาน 43 นิ้ว ที่ปลาย 36 นิ้ว พระเศียรยอดเสาเป็นรูปพรหมจรรย์พักตร์และเปลวไฟบริเวณโดยรอบเป็นสวนสาธารณะ ร่มรื่น สวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ของ

ประชาชนทั่วไป และทุก ๆ ปี จะมีการจัดงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมือง ระหว่างวันที่ 25-31 พฤษภาคม

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก (สนามโรงพิธีช้างเผือก) ตั้งอยู่ใจกลางเมืองยะลา มีพื้นที่ 80 ไร่ เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก “พระเศวตสุรคชาธาร” แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2511 ปัจจุบันได้รับการตกแต่งด้วยไม้ดอก ไม้ใบ และไม้ประดับไว้อย่างสวยงาม มีสระน้ำ มีศาลากลางน้ำ รูปปั้นจำลองของสัตว์ต่างๆ หลายชนิด ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่างเป็นจำนวนมาก และในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เทศบาลจัดให้มีการแสดงดนตรีเพื่อให้ประชาชนที่ไปพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะ ได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย

สวนขวัญเมือง เป็นสวนสาธารณะกลางเมืองยะลา ดัดแปลงมาจากสวนสาธารณะพญาไอย อยู่ห่างจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประมาณ 300 เมตร มีเนื้อที่ประมาณ 207 ไร่ จัดให้เป็นสนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง โดยเฉพาะทะเลสาบ มีเนื้อที่ 69 ไร่ เนื่องจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นป่าเขา ไม่มีชายทะเลเลย ทางเทศบาลเมืองยะลา จึงได้จัดทำชายหาดจำลองขึ้น มีสนามแข่งขันนกเขาชวาเสียง ซึ่งเป็นสนามมาตรฐานใหญ่ที่สุดในจังหวัดภาคใต้ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นผู้ทำพิธีเปิด “สวนขวัญเมือง” อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2529

น้ำตกยูเกะบิโล หรือน้ำตกตะวันรัมี อยู่ระหว่างตำบลบุดี กับตำบลบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา ที่สันเขาลูกนี้มีน้ำตกซึ่งตามประวัติเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของเจ้าผู้ครองนครเมืองรามัน ในสมัยที่เมืองชายแดนภาคใต้ยังแยกตัวเป็น 7 หัวเมือง อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายยะลา-รามัน 1 กม.

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำ) ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าถ้ำ อ.เมือง ไปตามเส้นทางยะลา-หาดใหญ่ ห่างจากตัวเมือง 6 กม. ตามเส้นทางไปสู่อำเภอยะหา ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า วัดหน้าถ้ำ เพราะภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่แห่งหนึ่ง มีพระพุทธรไสยาสน์ของโบราณขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ภายใน สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ปี พ.ศ. 1300 เป็นพระพุทธรไสยาสน์สมัยศรีวิชัย มีขนาดความยาว 81 ฟุต 1 นิ้ว เชื่อกันว่าเดิมเป็นปางนารายณ์บรรทมสินธุ์ เพราะมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาจึงได้ดัดแปลงเป็นพระพุทธรไสยาสน์แบบหินยาน พระพุทธรไสยาสน์วัดหน้าถ้ำแห่งนี้ชาวภาคใต้ถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ 1 ใน 3 ของดินแดนภาคใต้ คือ พระบรมธาตุเมืองนคร พระธาตุไชยาที่สุราษฎร์ธานี และพระพุทธรไสยาสน์วัดหน้าถ้ำ นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยสวยงามในบริเวณใกล้ๆ กัน มีถ้ำอีกแห่งหนึ่งเรียกว่าถ้ำมิด ซึ่งภายในมีหินงอก หินย้อยเป็นรูปลักษณะต่างๆ เช่น ม่าน เคียวช้างเอราวัณ ฯลฯ มีน้ำเย็นใสสะอาดไหลจากโขดหินธรรมชาติ มีไฟฟ้าติดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่จะชมถ้ำมิดแห่งนี้

ถ้ำคนโท อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 6 กิโลเมตร บนถนนสายยะลา-ยะหา ด้านขวามือ หรือถึงก่อนวัดถ้ำคูหาภิมุขเพียง 1 กิโลเมตร มีรถประจำทางจากตัวเมืองผ่านทุกครึ่งชั่วโมง เมื่อลงจากรถแล้วเดินเข้าไปตามถนนเล็กๆ ประมาณ 50 เมตร ผ่านป่าละเมาะไปยังทิวเขากำบ้านอันเป็นที่ตั้งของถ้ำลำนาทอง และถ้ำคนโท เมื่อผ่านถ้ำลำนาทองแล้วเดินเลียบเชิงเขาไปอีก 15 นาที

จึงถึงถ้ำคนโท ซึ่งเป็นถ้ำที่มีความสวยงามและใหญ่ที่สุดในภูเขากำปั่น เป็นภูเขาหินอ่อน ภายในถ้ำมีหินงอกสูงประมาณ 120 เมตร มีลักษณะเหมือนผู้หญิงนั่งสมาธิ ใครๆ เรียกเธอว่า “แม่นางมณฑิ” ซึ่งเพี้ยนมาเป็นชื่อถ้ำนั่นเอง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ขุดพบพระพิมพ์เก่าแก่มากมาย โดยเฉพาะพระพิมพ์อวโลกิเตศวรแบบศรีวิชัย ซึ่งเป็นพระพิมพ์ที่มีลักษณะดีและเนื้อสวยที่สุดในบรรดาที่ขุดพบได้ทั้งหมด

ถ้ำศิลป์ ตั้งอยู่ที่หมู่ 2 ตำบลหน้าถ้ำในเขตอำเภอเมืองไม่ไกลจากวัดถ้ำคูหาภิมุข การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับวัดถ้ำคูหาภิมุข แต่ต้องเดินทางต่อไปอีก 2 กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางจนถึงเชิงเขา มีบันไดให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปยังบริเวณปากถ้ำได้โดยสะดวก (ปากถ้ำสูงจากเชิงเขา 28 เมตร) จุดเด่นของถ้ำศิลป์อยู่ที่ภายในถ้ำมีจิตรกรรมฝาผนัง ทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพคนล่าสัตว์ เขียนด้วยสีด้า และจิตรกรรมสมัยประวัติศาสตร์เป็นภาพพระพุทธรูปประวัติอนธดาพระยามารยัศวานพระพุทธรูปเจ้า ภาพนี้มีขนาด ยาว 8 เมตร สูง 5 เมตร แต่สภาพของจิตรกรรมค่อนข้างลบเลือน จิตรกรรมนี้ได้รับการยกย่องว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดที่พบในประเทศไทย และเป็นงานศิลปกรรมสมัยศรีวิชัยชิ้นเดียวที่เป็นภาพจิตรกรรม การเข้าชมแจ้งความจำนงค์ต่อครูใหญ่โรงเรียนบ้านบันนังลือตาที่อยู่ใกล้ถ้ำ ซึ่งเป็นผู้รักษากฎดูแลประตูถ้ำ

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา เป็นมัสยิดใหญ่ประจำจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ด้านซ้ายของถนนสายปัตตานี-ยะลา ในเขตเทศบาล เมืองยะลา โดยผ่านบริเวณที่ทางรถไฟตัดข้ามถนนไปเพียง 200 เมตร มัสยิดแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2527 รูปทรงงดงาม เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกที่สอดแทรกเส้นกรอบทรงสุเหร่าไว้ได้อย่างกลมกลืน ด้านหน้าเป็นบันไดกว้าง สูงประมาณ 30 ขั้น ทอดสู่ลานชั้นบน หลังคาทรงสี่เหลี่ยมมีโดมใหญ่อยู่กลาง นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมได้ด้วยความสำรวม

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอยะหา

ศาลาดูดวงจันทร์ ตั้งอยู่บนเนินเขาภูเขา หลังโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ต.ยะหา อ.ยะหา ในแต่ละปีจะมีชาวมุสลิมจากจังหวัดต่างๆ เดินทางขึ้นไปบนเนินเขา เพื่อเป็นสักขีพยานในการดูดวงจันทร์ เพราะทางทิศตะวันตกของเนินเขาเป็นที่โล่งกว้าง ไม่มีสิ่งใดกีดขวาง ทำให้สามารถเห็นการเคลื่อนคล้อยของดวงอาทิตย์ที่ค่อยๆ เคลื่อนลับสายตาไป

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอบันนังสตา

เขื่อนบางลาง เป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแห่งแรกในภาคใต้ สร้างปิดกั้นแม่น้ำปัตตานีที่บริเวณบ้านบางลาง ต.บาเจาะ อ.บันนังสตา

ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนแบบหินทิ้ง แกนดินเหนียว สูง 85 เมตร สันเขื่อนยาว 422 เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ 1,420 ล้านลูกบาศก์เมตร

บริเวณเหนือเขื่อนมีศาลาชมวิวมองเห็นทัศนียภาพโดยทั่วไปของเขื่อนอย่างชัดเจน ประชาชนนิยมไปพักผ่อนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดยะลา และจังหวัดใกล้เคียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิด

เขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2524

เขื่อนบางลางอยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาไปตามถนนสายยะลา-เบตง ประมาณ 58 กม. ตรงหลัก กม.ที่ 46 เลี้ยวเข้าเขื่อนไปอีกราว 12.5 กม.

เขื่อนบางลางมีบ้านพักรับรองหลายหลังหลายรูปแบบ ราคา 120-1,200 บาท ติดต่อสอบถามรายละเอียดที่ คุณสมโชค สังข์ประดิษฐ์ และคุณกาญจนา รัชไชย โทร. (073) 213699, 214211

ที่เขื่อนบางลางมีบริการล่องแพชมทิวทัศน์ทะเลสาบเหนือเขื่อน ใช้เวลาล่องประมาณ 4 ชม. ค่าบริการ 4 ชั่วโมง 1,000 บาท ชั่วโมงต่อไป 125 บาท ติดต่อได้ที่เดียวกับที่ติดต่อบ้านพัก

ถ้ำกระแซง เป็นถ้ำที่สวยงามตามธรรมชาติ เพดานของถ้ำมีหินย้อยมากมาย ถ้ำที่อยู่ใกล้เคียงกับถ้ำกระแซงอีก 3 ถ้ำได้แก่ ถ้ำลูกอม ถ้ำน้ำลอด และถ้ำพระ ถ้ำเหล่านี้อยู่ในเขตอำเภอบันนังสตา อยู่ห่างจากตัวจังหวัดยะลา 50 กม. ห่างจากที่ว่าการอำเภอบันนังสตา 8 กม. ใช้เส้นทางเดียวกับการไปเขื่อนบางลาง ลักษณะเด่นของถ้ำกระแซงคือมีลำธารไหลผ่านลอดถ้ำ ปากถ้ำเป็นโพรงขนาดใหญ่มองออกไปภายนอกเห็นป่าไม้ร่มรื่น และทิวทัศน์งดงามเหมาะสำหรับท่องเที่ยวพักผ่อน

น้ำตกก็อลอง (สุททาลัย) อยู่ในนิคมสร้างตนเองพัฒนามาหาดิ อำเภอบันนังสตา บนเขาปกิโยะ เขานี้เป็นที่ตั้งสถานีถ่ายทอดสัญญาณ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 40 กม. ตามเส้นทางสายยะลา-เบตง แยกซ้ายเข้าทางลูกรังอีกประมาณ 8 กม. น้ำตกนี้ถูกค้นพบเมื่อปี 2507 ประกอบด้วยน้ำตก 5 ชั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงประทานนามน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกสุททาลัย” มีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก เหมาะสำหรับเล่นน้ำในแอ่งน้ำและพักผ่อนรับประทานอาหาร ณ ศาลาที่สร้างไว้

ถ้ำทะเล อยู่ในเขตตำบลถ้ำทะเล อำเภอบันนังสตา ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางตามเส้นทางหลวงสายยะลา-บันนังสตา-เบตง และมีทางแยกสู่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำทะเลอยู่ขวามือ จุดเด่นคือถ้ำหินปูนซึ่งทะเลลอดไปอีกด้านหนึ่งของภูเขาที่มีศาลประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะในช่วงเดือนยี่ทางจันทร์ดิของจีน ซึ่งจัดให้มีเทศกาลกินเจขึ้นที่บริเวณศาลแห่งนี้จะมีนักท่องเที่ยวและผู้นับถือ ศรัทธาเจ้าแม่กวนอิม เดินทางมาร่วมสักการะและกินเจ มากกว่าในช่วงอื่นๆ ของปี

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอธารโต

วนอุทยานน้ำตกธารโต อยู่ที่ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต เป็นวนอุทยาน และป่าสงวนมีเนื้อที่ 1,000 ไร่ เป็นน้ำตกที่สวยงามลดหลั่นกันลงมาถึง 9 ชั้น ห่างจากตัวเมืองออกไปตามถนนยะลา-เบตง ประมาณ กม.ที่ 57-58 มีทางลูกรังแยกเข้าไป 2 กิโลเมตร ประกาศเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2503

น้ำตกละออธง เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ระหว่างเขตติดต่อ อำเภอธารโตและอำเภอเบตง ห่างจาก จ.ยะลาประมาณ 90 กิโลเมตร ใช้เส้นทาง ยะลา-เบตง ถนนลาดยางตลอด ก่อนถึงอำเภอเบตงประมาณ 40 กม. จะมีถนนดินแยกเข้าน้ำตก ประมาณ 100 เมตร น้ำตกแห่งนี้มีความงดงาม อันเกิดจากละออธงน้ำตกกระทบแสงแดดมองเห็นเป็นสีรุ้งอยู่เบื้องล่างริมภูเขา บริเวณร่มรื่นตลอดทั้งวัน

หมู่บ้านชาโก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านแห อำเภอรารโต จังหวัดยะลา ห่างจากตัวจังหวัดยะลาไปทางเบตงประมาณ 80 กม. และห่างจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปกลางขุนเขาประมาณ 4 กม. เป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองที่เรานิยมเรียกว่า “เงาะ” หรือ “เงาะชาโก” บ้านเรือนของชาโกสร้างด้วยไม้ไผ่ มุงหลังคาจากไม้ประมาณ 20-30 หลังคาเรือน มีอาชีพในการทำไร่และหาของป่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนาหมู่บ้านแห่งนี้ โดยกรมประมงและกระทรวงมหาดไทยในบริเวณเดียวกันได้จำนวน 21 ครอบครัว 52 คน ได้จัดสร้างบ้านให้อยู่อาศัยที่ทันสมัย ปลุกยงพาราพันธุ์ดีให้จำนวน 300 ไร่ และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีขอให้ชื่อว่า “ศรีธารโต” ให้ทุกคนใช้ปิ่นนามสกุล เด็กๆ สามารถเรียนรู้และมีการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีครูจากจังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปให้ความรู้ ทำให้ชาวชาโกมีความเจริญขึ้นมาก

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอรามัน

บึงน้ำใส แหล่งกำเนิดปลามังกรอยู่ที่อำเภอรามัน ห่างจากตัวเมืองยะลาราว 26 กม. ผ่าน อ.รามันไปทาง อ.เรือสะประมาณ 8 กม. เลี้ยวซ้ายจากถนนใหญ่เข้าสู่บ้านบึงน้ำใส หมู่ที่ 5 ต.ตะโละ-ทะเล อ.รามัน

ปลานชนิดนี้มีมากในแถบอินโดจีน มาเลเซีย และประเทศไทยตอนล่าง เชื่อกันว่าใครเลี้ยงปลามังกร จะมีโชคลาภ ราคาซื้อขายจึงค่อนข้างสูง

น้ำตกตะวันตก เป็นน้ำตกที่สวยงามแตกต่างจากน้ำตกอื่นๆ เพราะเมื่อแสงแดดกระทบกับสายน้ำ จะทำให้สีของหินใต้แอ่งน้ำเป็นสีเหลืองสวยงาม น้ำตกนี้ตั้งอยู่ที่หมู่ 6 อำเภอรามัน ตั้งบนภูเขาบ้านป้อมมิ่ง ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 19 กิโลเมตร ใช้เส้นทาง ยะลา-ต.โกตาบารู ถนนลาดยางตลอด 15 กม. เลี้ยวซ้าย ต.โกตาบารู ถึง ต.ท่าเรือ ประมาณ 2 กม. เลี้ยวเข้าถนนหมู่บ้านประมาณ 2 กม. จะถึงทางเข้าน้ำตกเข้าไปประมาณ 500 เมตร

สถานที่ท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเบตง

เบตงเมืองในหมอก เมื่อท่านดูแผนที่ประเทศไทยแล้ววัดระยะทางจากจุดเริ่มต้น กทม. ลงไปทางใต้สุดเป็นระยะทางไกลสุดผืนแผ่นดินไทยตรงจุดที่เป็นแหลมยื่นเข้าไปในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย อาณาบริเวณนั้น คือ “เบตง” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา

ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตง มีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอเบตงว่า “เมืองในหมอก” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอ

เบตงเป็นเมืองชายแดนที่เก่าแก่เมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตง โดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีคนจีนมาอาศัยอยู่หลายพวก เช่น คนกวางไส กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน แต้จิ๋ว ฯลฯ ส่วนคนไทยมีทั้งไทยเหนือ ไทยใต้ ไทยกลาง ทุกภาค นอกจากนี้ก็มีไทยอิสลาม ตลอดจนชาวญี่ปุ่น เกาหลี และฝรั่งชาติต่างๆ เข้ามาทำค้าขาย ผู้ที่มีความสนใจด้านภาษาแล้วจะเรียนรู้ได้หลายภาษาทีเดียวโดยเฉพาะภาษาอังกฤษชาวเบตงมีโอกาสมาก เพราะเป็นเมืองชายแดน มีแขกชาวต่างประเทศเข้าออกเป็นประจำ และชาวเบตงก็มีโอกาสออกต่างประเทศด้านมาเลเซีย สิงคโปร์ ชาวเบตงเป็นคนขยันในการประกอบอาชีพ มีความเป็นอยู่ดี

มีความสามัคคี รักความสงบ

บ่อน้ำร้อน เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านจะเราะปะไร ตำบลตานะ-แมเราะ ห่างจากอำเภอเบตงประมาณ 4 กิโลเมตร แยกขวาเข้าไปอีก 6 กม. ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไขสุกภายใน 7 นาที และเชื่อกันว่าน้ำแร่สามารถรักษาโรคผิวหนังได้

น้ำตกอินทศร อยู่ห่างจากบ่อน้ำร้อนเข้าไป 2 กม. เป็นน้ำตกธรรมชาติที่สวยงามมาก ทางอำเภอเบตงได้พยายามรักษาความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่ที่อำเภอเบตงในเขตเทศบาล มุมถนนสุขยางค์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2467 โดยคุณสงวน จีระจินดา อดีตนายไปรษณีย์โทรเลข อำเภอเบตง เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอเบตงในเรื่องการติดตอสื่อสาร

ลักษณะของตู้เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นรูปกลมทรงกระบอก แยกได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนฐาน และส่วนตัวตู้ ส่วนสูงของตู้คือ 290 ซม. นับจากฐานขึ้นไปรวมความสูงของตู้ด้วย วัดได้ 320 ซม. ปัจจุบันนี้ตู้ไปรษณีย์ใบนี้ยังใช้งานอยู่

ไก่เบตง-ปลาเบตง ไก่เบตง ชาวบ้านเรียกว่า “ไก่กวางไส” เป็นไก่พันธุ์เนื้อมีรสอร่อยมาก มีผู้นำไก่พันธุ์เบตงไปเลี้ยงที่ท้องถิ่นอื่น แต่มีอาจะที่จะนำไปเลี้ยงได้เพราะอากาศไม่เหมือนที่เบตง ไก่พันธุ์ดังกล่าวจะไม่เติบโต และอาหารที่ขึ้นชื่อคือข้าวของเบตงอีกอย่างหนึ่ง คือ ปลาเบตง ซึ่งภาษาจีนเรียกว่า เจ้าอ้อ, หลี่อ้อ เนื้อปลามีรสมัน เนื้อละเอียดชวนรับประทานยิ่งนัก

นกนางแอ่นเบตง เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองเบตง คือเมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงคือ ระยะที่ต้นยางพาราลดใบ (ประมาณเดือน กันยายน-มีนาคม) ในยามเย็นก่อนที่พระอาทิตย์จะลับไป เมืองเบตงจะคำทะมึนไปหมด นกนางแอ่นเหล่านี้ จะบินมาจากป่าดงอย่างมืดฟ้ามัวดิน

นกนางแอ่นนับหมื่นนับแสนจะเกาะนอนอยู่บนสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เบียดตัวกันแน่นชนิด ซึ่งถ้าหากไปเบตงตอนกลางวันท่านจะไม่ได้เห็นนกนางแอ่นหลงเหลืออยู่เลย

งานประเพณี และงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด

งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชาวอาเซียน ยะลาเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ตอนล่างที่นิยมเลี้ยงของนกเขาและยังเชื่อว่า นกเขาเป็นสัตว์มงคลที่จะนำโชคลาภมาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ โดยเฉพาะหากเป็นนกเขาที่มีลักษณะถูกต้องตามตำรา ด้วยเหตุนี้ทางเทศบาลเมืองยะลาร่วมกับชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชาวจังหวัดยะลา จึงจัดให้มีการแข่งขันนกเขาชาวเสียงชิงแชมป์อาเซียน ครั้งที่ 1 ขึ้นในประเทศไทย เมื่อปี 2529 ต่อมาได้จัดเป็นงานเทศกาลประจำปีของจังหวัดยะลา ณ บริเวณสนามสวนขวัญเมือง กำหนดการจัดงานคือ วันเสาร์-อาทิตย์ แรกของเดือนมีนาคมทุกปี

งานสมโภชหลักเมืองยะลา กำหนดการจัดงานคือ ทุกวันที่ 25 พฤษภาคม ถึงต้นเดือนมิถุนายนของทุกปี สถานที่จัดคือบริเวณเทศบาลเมืองยะลา

งานประเพณีของดีเมืองยะลา กำหนดจัด เสาร์-อาทิตย์แรกของเดือนสิงหาคม บริเวณเทศบาลเมืองยะลา

สินค้าพื้นเมือง

1. กล้วยหิน ใช้ประกอบเป็นอาหารคาวหวานได้
2. กรงนกเขา มีการประดิษฐ์เป็นรูปแบบต่างๆ อย่างมีศิลปะ และประณีตงดงามมาก
3. ปลามังกร พบได้ทั้งน้ำใส ตตะโละหอลอ อ.รามัน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดปลามังกร แหล่งใหญ่แห่งหนึ่ง

โรงแรมที่พัก

(รหัสทางไกล 073)

อ.เมือง

โคล่า 15 ถนนคชเสนีย์ 1 โทร. 212208 มี 40 ห้อง ราคา 100-240 บาท

เทพวิมาน 31-37 ถนนศรีบำรุง โทร. 212400, 212796 มี 84 ห้อง ราคา 130-250 บาท

ผ่านฟ้า 348-50 ถนนสิโรต โทร. 212658, 213273 มี 23 ห้อง ราคา 60-100 บาท

เมโธ 1-3 ถนนรัฐกิจ โทร. 212175 มี 26 ห้อง ราคา 60-120 บาท

ยะลาธามา 21 ถนนศรีบำรุง โทร. 212841, 212563 มี 126 ห้อง ราคา 460-960 บาท

ยะลาเมอธี 25-27 ถนนพุทธภูมิวิที โทร. 212693, 213671 มี 27 ห้อง ราคา 130-200 บาท

ยะลามายแฮส ถนนรัฐค้ำนิง โทร. 213870, 213147 มี 60 ห้อง ราคา 250-310 บาท

คธิยะลา 16-22 ถนนไชยจรัล โทร. 212170, 212299 มี 93 ห้อง ราคา 100-240

อัน อัน ถนนพิพิธภักดี โทร. 212216 มี 28 ห้อง ราคา 80-140 บาท

ฮั่ว อัน ถนนสิโรต โทร. 212771 มี 64 ห้อง ราคา 100-150 บาท

วิทยาลัยครูยะลา มีหอพักชาย หญิง หอพักชาย 80 คน หอพักหญิง 90 คน ค่าบำรุง 20/คืน/คน ติดต่อที่อธิการวิทยาลัยครูยะลา ถ.ปัตตานี อ.เมือง จ.ยะลา 95000 โทร. 212443

อ.เบตง

คาเธย์ 17-20 ถนนจันทโรทัย โทร. 230999 โทรสาร. 230389 มี 99 ห้อง ราคา 150-350 บาท

คชคาโฮเต็ล 1 ถนนธรรมวิที โทร. 230441 มี 110 ห้อง ราคา 200-350 บาท

คิงส์ โฮเต็ล 130/5 รัตนกิจ โทร. 230299 มี 51 ห้อง ราคา 160 บาท

ไทยโฮเต็ล 25 ถนนรัตนกิจ โทร. 230074 มี 80 ห้อง ราคา 120-200 บาท

เบตงโฮเต็ล 13/6 ถนนสฤตเดช โทร. 230217 มี 41 ห้อง ราคา 70-140 บาท

โพธิทูน่า 50-8 ถนนภักดีดำรง โทร. 230065, 230165 มี 72 ห้อง ราคา 200-300 บาท

เพิร์ทโฮเต็ล ถนนเทศจินดา โทร. 230266 มี 11 ห้อง ราคา 100-120 บาท

มายแฮสโฮเต็ล ถนนรัตนกิจ โทร. 230525-6 มี 63 ห้อง ราคา 120-180

ธามาโฮเต็ล 39 ถนนตันขีวีระ โทร. 230011 มี 40 ห้อง ราคา 120-140 บาท

วินัสโฮเต็ล 303/28 ถนนตันขีวีระ โทร. 230156-7 มี 54 ห้อง ราคา 130-160 บาท

ศรีเบตง 216/4 ถนนฉายาขวลิต โทร. 230355 มี 46 ห้อง ราคา 80-150 บาท

ร้านอาหาร

อ.เมือง

อาหารไทย

ลานชมพู 1 ถ.กรุงแสง โทร. 2122396

บ้านไผ่ 439/3 ถ.สิโรต โทร. 212103

บินหลา ถ.รวมมิตร

นวนนาง 234 ถ.พิพิธภักดี โทร. 213306

นางทอง 2 ถ.พิพิธภักดี

ไพลิน 268 ถ.สิโรต โทร. 212144

ตงเก ถ.สิโรต

บัวขาว 190 ถ.พิพิธภักดี โทร. 213669

อาหารจีน

ภัตตาคารไต้เสียง 62-4 ถ.รัฐกิจ โทร. 212839

ภัตตาคารยูเก้ ถ.สามัคคี โทร. 212102

แพนไต้ 97-9 ถ.ยะลา โทร. 212917

กวางเจา ถ.ธนวิที

ชินกวงหมั่น ถ.ระนอง

ธาดา ถ.พิพิธภักดี

เด่นดวง 181/7 ถ.สิโรต โทร. 212461

โรงแรมเมโธ ถ.รัฐกิจ โทร. 212175

อานดาวเทียม 1 ถ.ระนอง โทร. 212579

ยัมยัม-ซีฟู้ด 111-3 ถ.ยะลา โทร. 212173

อาหารอิสลาม

โหลา ถ.พิพิธภัณฑสถานฯ โทร. 212434

ไทยอิสลาม 601-3 ถ.สิโรต โทร. 212290

อิศลามิกไฮมา ถ.พิพิธภัณฑสถานฯ

ฮาลาล ถ.พิพิธภัณฑสถานฯ

อ.เปตอง

อาหารไทย

สวนอาหารอโศก 6-7 ถนนฉายาขลิบ โทร. 230197

จินตโกนา ถนนจิระจินดา โทร. 230477

อาหารจีน

โคกกระทิงถาวร ถนนสุขุมวิท โทร. 230313

ภัตตาคารพุกที่ ถนนกาดำรังค์ โทร. 230265

ภัตตาคารไต้ฮี้ 8 ถนนรัตนกิจ โทร. 230507

ภัตตาคารเซ่งกี 100 ถนนสุขุมวิท โทร. 230491

ร้านอาหารอันอัน 37 ถนนสุขุมวิท โทร. 230955

อาหารอิสลาม

ห้องอาหารมาลียา 29/1 ถนนจันทน์ โทร. 230226

ร้านอาหรับอิสลาม 55 ถ.สุขุมวิท โทร. 230676

ร้านไทยมุสลิม 23 ถ.สุขุมวิท

ร้านอาหารอาหรับ 17 ถ.สุขุมวิท

โรงพยาบาลนครินทร์ ในตึกคลับ คอฟฟี่ช็อป

อ.เมือง

โรงพยาบาลนครินทร์

ยะลาฮามา ศรีบารุง โทร. 212815

สยาม รัฐกิจ โทร. 212422

ฮามัน (ปรับอากาศ) นวลสกุล โทร. 212681

แบบค์ฮามา (ปรับอากาศ) หลังตลาดสด โทร. 212721

ในตึกคลับ-คอฟฟี่ช็อป

ยะลาในตึกคลับ อนุกุล โทร. 212344

ฮามาคาเฟ่ โรงแรมยะลาฮามา

ฮามาค็อกเทลเลาจ์ โรงแรมยะลาฮามา

พาดำพาเลซ ใต้โรงพยาบาลนครินทร์

ศรียะลาคาเฟ่ โรงแรมศรียะลา

โรงแรมโคล่า คชนัน โทร. 212208

อ.เปตอง

โรงพยาบาลนครินทร์

คาเธ่ย์ จันทน์ โทร. 230389

สหมิตร อมฤต โทร. 230292

คอฟฟี่ช็อป

สยามคอฟฟี่ช็อป จันทน์ โทร. 230278

ไทยไฮเตค-คอฟฟี่ช็อป ถ.รัตนกิจ โทร. 230175

สถานที่ราชการ

ศาลากลางจังหวัดยะลา โทร. 212004

ที่ว่าการอำเภอเมืองยะลา โทร. 212014

สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา โทร. 212634

ชุมสายโทรศัพท์ยะลา โทร. 212234

โรงพยาบาลยะลา โทร. 212223

สถานีรถไฟยะลา โทร. 212737

เขตตำบล เขตย้าย โทร. 212199

สำนักงานจังหวัด โทร. (073) 212542

ข้อมูลรายละเอียดในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปจัดพิมพ์เพื่อการจำหน่าย

งานพัฒนาข่าวสาร
กองบรรณาธิการท่องเที่ยว

